

е. Софийскитѣ училища следъ Филаретова

Напускайки въ края на мартъ 1861 г. София, Филаретовъ съобщава на Н. Геровъ: „Училищемъ будутъ управлятъ трое изъ старшихъ учениковъ и сотрудники мои учит. Манолъ Лазаровъ и хаѣ Ангелко“ (Изъ архивата на Н. Геровъ. Кн. II, с. 579, № 2504). Манолъ Лазаровъ, учителъ отъ взаимното училище, изпълнявалъ временно длъжността главенъ учителъ. Презъ есента 1863 г. за главенъ учителъ дожда Константинъ Геровъ, братъ на Н. Геровъ, роденъ въ Коприщица, учителствувалъ до 1856 г. въ Пловдивъ, а следъ това училъ въ Московския университетъ като стипендиантъ на Денкоглу. К. Геровъ не можалъ да остане дълго време въ София. Разболѣлъ се и заминалъ да се лѣкува въ Виена, кждето починалъ на 25.XI.1863 г. отъ туберкулоза. Мѣстото на Герова било заето отъ Михайлъ К. Буботиновъ. Той билъ главенъ учителъ презъ 1863—64 и 1864—65 г. На годишнитѣ изпити произнасялъ тържествени речи, въ които правѣлъ прегледъ на учебното дѣло въ града, изтъквалъ неджзитѣ му и укорявалъ гражданитѣ въ недостатъчна заинтересованостъ къмъ просвѣщението (вж. особено речъта му отъ 1. VIII. 1865 г. въ в. Врѣме, г. I, 1865, бр. 5). Все още софийскитѣ училища сж „в' цвѣтуще състояніе“, „в' Срѣдецъ нематъ владыка, и учителитѣ им са умножяват и училищата им успѣват“ (в. Гайда, г. I, 1863, бр. 23). Презъ 1863 г. ученицитѣ били раздѣлени на три класа и държали изпитъ по законъ божи, история, землеописание, турски, френски и гръцки езици. Учители били още Ангелко Маноловъ и Дим. Мановъ (в. Българска Пчела, г. I, 1863, бр. 13). Презъ 1864 г. ученицитѣ (раздѣлени на четири класа) били изпитани по законъ божи, числителница, землеописание, история, български езикъ, славянски и френски. На отличилитѣ се били дадени награди (в. Съвѣтникъ, г. II, 1864, бр. 27). Сжщата година били тържествено чествувани празниците на св. Кирила и Методия и св. Седмочисленици. Презъ 1865 г. София била посетена отъ Митхадъ паша, който обърналъ внимание и върху учебното дѣло на града. На годишния изпитъ с. г. ученицитѣ отъ взаимното училище били изпитани по законъ божи, четене, землеописание и числителница, а отъ класното училище — по законъ божи, четене, землеописание, числителница, история, български и френски (в. Врѣме, г. I, 1865, бр. 5). Презъ сжщата 1865 г. в. Гайда отбелязва упадъка на софийскитѣ училища: „За злж честь, този голѣмъ и славенъ нѣкога градъ ся намѣрва днесъ въ едно назадничаво положеніе и особено отъ къмъ учебнитѣ си заведенія. Но нека ся надѣймы, че това не ще отиде тѣй за много врѣме, че софіянцы ще ся свѣстятъ и ще ся завзематъ съ поголѣмо присърце за образованіето на чедата си, които иначе не ся лишены отъ духъ и ученолюбіе“ (г. III, 1866, бр. 8, с. 129). За учебната 1866—67 г. софийската община условила съ договоръ за главенъ учителъ Веселинъ Груевъ отъ Коприщица, който ималъ право да си избере помощници¹⁾. Учителъ въ взаимното училище станалъ Д. Ма-

¹⁾ За това време и за назначението на В. Груевъ, К. Михайловъ отбелязва следното въ своитѣ „Белѣшки“, с. 30: „Презъ 1863 година почти всичко влѣзло въ нормалния си редъ, всякои заловилъ спокойно своето занятие, партизанства, ереси, деление на съсловия, всичко